

Pouta mezi námi

Ish Ait Hamou

An extract

Original title Het moois dat we delen
Publisher Angèle, 2019

Translation Dutch into Czech
Translator Radka Smejkalová

© Ish Ait Hamou/Radka Smejkalová/Angèle/Flanders Literature – this text cannot be copied nor made public by means of (digital) print, copy, internet or in any other way without prior consent from the rights holders.

ČÁST PRVNÍ – ONA

12

Jdu před mámou a dělám, jako by to byla náhoda, že za mnou právě v tom okamžiku kráčí stejnou ulicí. Na posledním rohu před školou se s ní pokouším rozloučit. Dělán, jako bych o kousek dál zahlédla kamarádku. Dělán všechno možné, jenom aby mámu neviděli moji spolužáci. I dneska se s ní rozloučím tak, že prostě uteču.

Když zazvoní podruhé a celá třída se nahrne do budovy, ještě se naposledy ohlédnou. Stojí tam, sama, u školních vrat. Za teplých dní i za těch studených. Za sněhu i za deště. Vždycky se usmívá a mává mi.

Další vzpomínka: vcházíme do třídy a já slyším jásot. Na lavicích leží bílé kartičky. Jsou to pozvánky na narozeninovou oslavu Wesleyho. Jdu ke své prázdné lavici a sleduju, jak se ti, kdo pozvánku dostali, radují. V sobotu to půjdou oslavit do Quicku. Otevřu aktovku a dělám, jako bych si urgentně potřebovala něco poznamenat do diáře. Pohlédnu doleva. Younes, Mímoun a Halima se taky horlivě přehrabují v aktovkách. Vlastně mě to i trochu těší, protože s prázdnýma rukama se na narozeninovou oslavu přijít nedá, a takhle si aspoň doma nemusím o nic říkat.

Paní učitelka Carina nás napomíná, že se máme ztišit. Ozve se šoupání židlí a den začíná.

Před odpoledkou nemůžu s ostatními chodit na oběd, nevím přesně proč. Sedím u jednoho ze tří stolečků vyhrazených pro školáky, co mají místo oběda jen svačinu. Vybalím pomačkaný kus chleba z hliníkové fólie a štve mě, že to je tak do očí bijící. Vedle mě se otevírají bytelné svačinové krabičky. S baleným pítíčkem, salátem s majonézou, vajíčkem natvrdo a rajčetem, k tomu čokoládová sušenka a ještě něco. Poprvé vidím nakládanou okurku. Jak asi chutná, říkám si. Znovu si kousnu do svého krajíce. Snažím se ho spořádat co nejrychleji a čekám, až mi paní učitelka dovolí jít ven, do mého království. Na hřišti jsem někdo. Všichni se mnou chtějí hrát. Jsem jako kulka, která není k zastavení.

Jako poslední máme hodinu gramatiky. Paní učitelka mi položí otázku, ale já na ni neumím odpovědět. „To okno“ nebo „ta okno“? Spolužáci se na mě otáčejí. Típnu si, že to bude „ta okno“. Zklamaný pohled paní učitelky Cariny a nevěřící frkání kolem mě ujišťují, že jsem jiná. Zírám do lavice a slyším Arna říkat správnou odpověď.

Zvoní, je po vyučování. Přicházejí nás vyzvednout mámy. Už přes okno vidím, jak si spolu povídají. Moje máma stojí u školních vrat sama. Pečlivě si vyklidím lavici. Přicházejí další a další rodiče. Beze spěchu vyjdu ven a přemýšlím, jak se jí vyhnout. Čím jsem blíž, tím víc se za ni stydím. S tím jejím šátkem na hlavě. V duchu už vidím, jak se mi spolužáci pošklebují. Jak na ni civí.

Zpomalím krok a trpělivě čekám, až se dav rozestoupí. Arno něco povídá svému tátovi. Wesley si utahuje helmu a tam už vidím mámu, jak se usmívá. Ten její milý úsměv. Má pro mě nějakou sladkůstku.

Rozpačitě k ní jdu a dokážu myslet jen na jedovaté poznámky, které si zase od spolužáků vyslechnu v pondělí na hřišti.

Zvoní, je po vyučování, už zase stojím před školními vraty. Přibíhá bráška. Natáhnu k němu ruku, on se jí nenápadně vyhne. Je vidět, že odtud chce co nejdříve pryč.

Odcházíme, jdu za ním. Propast mezi námi se po cestě jen zvětšuje, ale já se to nesnažím změnit. Dívám se, jak se mu aktovka klátí ze strany na stranu. Našlapuje spěšně na špičky chodidel. Myslím na mámu. Nikdy jsme se spolu nebavily o tom, jak jsem se chovala jako malá. Teď bych jí chtěla vysvětlit, že je rozdíl mezi studem, který jsem cítila u školních vrat, a tím, co jsem si o ní fakt myslela. Že byla skvělá a silná máma.

13

Už devět dní vodím brášku do školy. A už devět dní táta v neobvyklé hodiny odchází z domu a v neobvyklé hodiny se zase vrací. I teď slyším, jak před domem zastavuje jeho auto. Je teprve půl dvanácté. Ozve se vrznutí dveřních pantů. Hned je mi jasné, že se něco děje, zvuk jeho podrážek zní jinak, než jaký vydávají jeho těžké pracovní boty. Tyhle šlépěje jsem tu moc neslychala. Zní nově a nejistě. Tenké podrážky sviští po čistých rovných podlahách, patrně se skosenou špičkou, kam se prsty nevměstnají, s úhlem ostrým jako liščí čenich. Tohle nejsou boty našeho táty. Zní jako obuv někoho, kdo se snaží. Můj táta se nikdy o nic jen tak nesnaží. Táta koná.

Co se asi děje, říkám si. Klid dnů v tomhle domě, kde jsem si zase začala zvykat, je narušen. Seběhnu dolů a mžourám skrz skleněné dveře od kuchyně. Táta stojí u kuchyňské linky. Za stále hlasitějšího chroptění kávovaru zírá bez hnutí z okna. Jeho štíhlé tělo se utápí v příliš velké košili, má na sobě kravatu a slušné kalhoty. Teprve teď mi dochází, jak za ty poslední roky zhubl.

V kuchyňském okně se zrcadlí jeho obličej, pod očima má tmavé kruhy. Zmáčknou kliku a rozhodným krokem vstoupím do kuchyně, ale on to neslyší nebo jen tak dělá. Mezitím už uplynuly skoro tři týdny, ale zatím jsme spolu nemluvili ani minutu. Bydlíme tu spolu už skoro tři týdny a jediné, co ke mně pronesl, je, že se mám postarat o Karima.

Mluvit s tátou je těžké. Kvůli všemu, co se stalo, ale i kvůli tomu, že táta je prostě táta. Táta nemluví, táta koná. Táta mě nikdy neučil mluvit o pocitech, nevěděl, že jednou přijde den, kdy to bude to jediné, co budeme potřebovat. Máma se dokázala vcítit. Máma neomylně dokázala všechno vycítit a dokázala se svými slovy a gesty dostat k člověku blíž. Táta má neuvěřitelný dar být fyzicky blízko, a přitom na míle daleko.

Některé dny se na něj strašně zlobím. Proč se mě nezeptá, jak se mám? Proč neřekne, jak se má on? Jiné dny v sobě nacházím sílu mít pro něj pochopení. Být tátou je těžké, a být mým tátou je ještě těžší. Copak nemůže být prostě jen člověk, chybný, nedokonalý? Člověk, který nedokáže vždycky projevit bezpodmínečnou lásku? Ale dneska, když ho tu tak vidím stát, si říkám, jestli se ještě vůbec cítí jako člověk.

Kuchyní se line vůně kávy, teď dolehla i k tátovi. S trhnutím se podívá na kuchyňskou linku, naleje si kávu do hrnku a hodí do něj dvě kostky cukru. Slyším, jak lžička cinká o porcelán. Točí se tak dlouho, až ten protivný zvuk přestanu vnímat.

Rázným krokem, abych si byla jistá, že táta zaznamenal mou přítomnost, přejdu k lednici. Když procházím kolem kuchyňského stolu, všimnu si desek s logem, které mi je povědomé. Upomíná mě na strach z doby, kdy jsem byla zavřená. To logo je drobné, ale zřetelné.

Místo, kam se nechce žádnému tátovi, který se už třicet let dře, který se stará o dvě děti a který stále ještě splácí hypotéku. Pracovní agentura. Proto musím vodit brášku do školy, táta má teď jinou

pracovní dobu. O práci, kterou měl rád, evidentně přišel, a musí si vystačit s pár hodinami, po které mu tu a tam někdo dá přivydělat. Dobrých třicet let věnoval svou péči a pozornost něčemu, co nebylo jeho. Třicet let se zahazoval s podnikem, který se k němu teď postavil stejně chladně jako běžící pás, u nějž pracoval. Sám se teď stal takovým balíčkem, který už neodpovídá normám. Po třiceti letech jednoho dne dostanete dopis. Táta měl svou práci rád a kolegové měli rádi jeho. Pamatuju si, jak jednou o svátcích dostal od kolegy přání, a další roky jich bylo víc i od ostatních, protože táta se všemi dobře vycházel. Na to, co dělal, byl hrdý. Dřív se mnou sedával na gauči a říkával: „Ať už budeš jednou dělat cokoliv, buď vždycky vděčná. Ať je to cokoliv, buď vděčná. Moje práce tě živí a šatí.“

Ještě pořád je ke mně otočený zády. Tu a tam usrkne z horké kávy. Zůstává stát u kuchyňské linky a já vím, že dokud tu budu, tak takhle vydrží klidně do slunka západu. Usnadním mu to a z místnosti odejdu.

Dole se odsunou dvě kuchyňské židle. Ležím na posteli a přemítám, jak tátovi můžu pomoci. Je utahaný jako pes a zdá se, jako by se poddával osudu. Já jsem unavená už příliš dlouho a osudu nedůvěřuju, ani co by se za nehet vešlo. A tak se rozhodnu, že něco udělám. Je pravda, že každý krok kupředu brzdí krok zpátky, ale taky platí, že každý krok zpátky si říká o krok kupředu. Zmocňuje se mě ten samý pocit. Jako kdysi v parčíku. Když se přímo ke mně kutálel míč pod přesně tím správným úhlem a tou správnou rychlostí. Stačilo, abych do něj sebejistě a vši silou kopl. Někde hluboko v těle pocítím zašimrání. Chci něco pro tátu udělat, a ta touha dává mým dnům opatrný směr. Smysl.

Za oknem mého pokoje začíná zapadat slunce. Žlutá záře se mění v oranžovou a oranžová v bledě modrou, a ta nakonec v tmavě modrou.

Zhltnu v kuchyni večeři a poslouchám, jak dům dýchá. Bráška pochrupuje, táta ve spánku zasténá, já mám oči dokořán.

ČÁST DRUHÁ – ON

34

Pořád to tu je cítit jinak. Sedím v bundě na lavičce před dveřmi a dívám se, jak čtvrt pomalu ožívá. Když už jsem si nedokázal vynést ven vlastní židli, dal mi tam Thomas lavičku. Thomas je domácí ošetřovatel a přijde zase až v pondělí.

Tuhle čtvrt bych sice radši neviděl, ale snažím se užívat si podzimní sluníčko, které rozehrívá studené zdi. Takhle brzy po ránu si můžu být jistý, že mě nikdo neosloví, protože všichni spěchají za svým cílem.

Se sousedy se nevybavuju rád. Většinou proto, že mě štve ten jejich ustaraný tón, a jinak proto, že mě štve, když se ten tón vytratí. Nejhorší na tom není muset odpovídat na pořád ty samé dotazy, nýbrž věřit, že jejich zájem není předstíraný. Přítakávám a odpovídám, stále úsečněji, dokud je nepřejde pocit, že zajímat se je jejich povinnost.

Tahle čtvrt se změnila. Divně. Divně v tom smyslu, jak mluví noví sousedé, jak se chovají, jak vypadají.

Je to semknutá společnost, to musím uznat. Všichni se znají. Všichni jsou to vzdálení bratřanci a sestřenice. Bratři a sestry. Líbají se a objímají. Smějí se a pokřikují. Do mešity se táhnou jako řetěz, v hloučcích s několikametrovými rozestupy. Muži v dlouhých hábitech, muži v normálním oblečení. Kdyby tak ukázali, že pro tuhle zemi jsou toho ochotni udělat stejně tolik jako pro Boha. Oddanost jim přitom nikdo nemůže upřít. Tak brzy ráno odhodit peřiny, aby se člověk pomodlil při úsvitu, na to musí mít pevnou vůli.

Kolem prosviští pár aut. Tuhle čtvrt nebudí ze spánku kokrhání kohoutů, nýbrž skřípot pneumatik. Z domu odnaproti někdo vyběhne. Nechápu smysl toho dlouhého hábitu, co má přes kalhoty, ale to bude asi můj problém. Před oknem v prvním patře toho domu visí belgická vlajka. Už pět let. Její barvy mezitím vyšisovala střídající se roční období. Každý den si říkám, jestli tam ten hadr mají pověšený schválně, nebo jestli jsou se ženou jenom líní ho sundat. Z okolních domů se začíná řinout mládež.

Pak přijdou na řadu ženy. Dřív aby v téhle čtvrti šátek pohledal, dneska ho nosí skoro každá. Ty naše jeptišky se dostaly na svobodu, a teď obcházejí řetězce. Každé ráno si udělají kolečko po stejných obchodech. Vědí přesně, kde jsou k máni největší slevy. Vidět jsou jen tehdy, když vyrazí do obchodu. Jinak zůstávají mezi čtyřmi stěnami, za zamčenými dveřmi, kde se děje bůhvíco.

Tohle byla dřív poklidná čtvrt. Uhlazená čtvrt. Co jsem se nadřel, abychom tady s Marií mohli bydlet. Tehdy nebylo všechno tak jednoduché jako dneska. Dneska prostě na byt vnesou nárok. Lidí se změnili. Naše země se změnila.

Pořád troubí, bez mrknutí oka parkují dvojmo, mluví nahlas a cizími jazyky. Kdysi jsem se je snažil pochopit, ale to už jsem dávno vzdal.

Provoz je stále hustší. Lidí nastupují do aut a zase z nich vystupují, vcházejí do domů a zase z nich vycházejí. Ještě naposledy se rozhlédnu po ulici, a pak se zase odeberu do klidu. Na opačném chodníku se zastaví sousedka odnaproti. Aniž by si odložila tašky s nákupem, se na mě snaží zamávat. Volá na mě francouzsky, jestli je všechno v pořádku. Zvednu koutky úst do úsměvu a přikývnu. Se mnou je všechno v pořádku. Se mnou je všechno v pořádku.

38

Trvalo pár let, než jsem se naučil dělat nákupy. Na to, aby člověk věděl, co má koupit, potřebuje zkušenost a mít ponětí o tom, co bude zítra.

Ve večerce mají všechno možné. I když blíž to mám do velkého supermarketu, radši chodím sem. V Colruytu jsem mezi těmi desítkami uliček ztracený. A člověk se tam musí obsloužit sám. Colruyt je na mě moc velký, moc rozlehlý, moc impozantní. Dřív to ještě šlo, protože všechno měla pod taktovkou Maria, ale teď jsem tam nadobro ztracený.

Tady mě s nákupem pomáhá Hassan. Říkám mu, co chci a on mi to podává z regálu. Vždycky akorát na jeden den. Jenom to, co sám dotáhnu domů. Thomas se mě pokaždé ustaraně ptá, jestli to ještě zvládám, jinak prý spolu budeme hledat nějaké řešení.

Dneska je středa. To znamená vajíčka natvrdo se zeleninou. Zeleninu kupuju v zavařovačkách: hrášek a mrkev. Trochu chleba, máslo a k tomu poberu ještě půl litru limonády. Platím. Hassan mi zavařovačky i láhev otevře. Ozve se hlasitě lupnutí. Námahou si vydechne a pronese, že svět už na nás dávno zapomněl. Potom víčka zase lehce utáhne, abych si je doma mohl otevřít sám.

Hassan mi přidrží dveře a já se vydám domů. Fouká silný podzimní vítr. Na těch pár stromech podél ulice hlasitě šustí listoví. Sem tam spadne na zem větvička. Ve vzduchu plápolají kabáty, sukně a šátky.

Držím se co nejvíc podél průčelí. Vítr stále sílí. Leknu se, když mě někdo uchopí za paži. Otočím se a z úchopu té ženy se vytrhnu. Mám pocit, že jsem ji tu v okolí už někdy viděl. Vylekaně se na mě dívá, možná je ukřivděná, protože to myslela dobře. Jdu dál. U přechodu zastaví auto a řidič posunkem naznačuje, že můžu přejít. Zavrtím hlavou. Naléhá, ale já odmítám. Nechci se honit. Kdo čeká, má svá očekávání.

Konečně se dostávám do své ulice. Pokouším se strčit klíč do zámku. Dřevo kolem klíčové dírky je celé poškozené od předchozích pokusů. Chvilí trvá, než se strefím, a pak dojde na to nejtěžší. Zároveň otočit klíčem a dveře si přitáhnout. Když jedno nebo druhé udělám příliš pozdě

nebo příliš brzo, zůstanu na zápraží. Po několika pokusech si dám pauzu, abych se vydýchal. Většinou to trvá tak deset minut, někdy mám štěstí. Dneska se na mě ještě neusmálo. Chvilí se rozhlížím, vidím pár lidí, jak spěchají domů, chtějí se schovat pod střechu. V dálce už se ozývá hřmění.

Stávkující dveře mě nutí zazvonit u sousedů odnaproti. K nim vždycky Maria běžela jako k prvním, když jí došla sůl. Často zůstávala pryč dlouho, jako by jí tu sůl nechťeli dát hned. Před okny jim pořád visí ta belgická vlajka. Ještě jednou to zkusím sám. Obloha nabírá tmavý odstín šedi. Blíží se ke mně nějaký mladík. Přitisknu se ještě víc na dveře a snažím se být jako myška, než mě mine. Kvůli větru není slyšet, jak blízko už je. Pak ho slyším, jak mi kráčí za zády. Funguje to. Znovu se snažím otočit klíčem, ale ani teď se mi to nedaří. Ten mladík najednou stojí vedle mě a ptá se, jestli mi může pomoci. Odpovídám, že všechno je v pořádku, ale on neodchází. Dívá se mi na prsty, které protřečí mým slovům. Odhodlaně se natáhne ke klíči a kouli na dveřích. Chci ho zadržet, ale nemám odvahu.

Pod jeho rukama se dveře hned rozevrou, jako by vůbec nebyly zamčené, jako by mě nikdy nesabotovaly. Konfrontuje mě to s bolestnou skutečností: zámky se nejlépe otevírají, dokud je člověk mladý.

Nejistě stojím na prahu. Vejde teď dovnitř, nebo čeká, až já vejdu první? Na rohu ulice už asi číhá nějaký jeho kumpán. Albert a Jacqueline, Albertova sousedka a vdova, mi pokaždé říkají, že se jim nedá věřit. Mladík zůstane stát. Vypadá, že čeká, jak zareaguju, než mě strčí dovnitř, zmlátí a okrade.

Ale on se otočí a zdvořile na mě kývne. Dívá se mi do očí. Vidím v nich soucit. Kvůli tomu jeho přízvuku špatně rozumím, co říká. Nějaký vtípek, tipuju. Poleje mě stud, dívám se na něj, jak nejubožeji dokážu, jako bych škemral o milost. On si zase nasadí do uší sluchátka a pokračuje dál.

Vejdu dovnitř, zavřu za sebou dveře a zhluboka se nadechnu.

Je později, než jsem předpokládal. Zeleninu nechám až na zítra. Otevřu lednici a naskládám lahve vedle dalších sedmi zavařovaček s hráškem a mrkví.

Namažu si dva krajíce chleba a položím na ně pár plátků sýra. Venku hřmí. Z oblohy padají provazy deště. Sedím v suchu kuchyně a civím do zahrady. Akorát jsem to stíhl. Sýr mi dneska chutná. Možná je to tím čerstvým chlebem. Propláchnu si ústa trochou limonády. Rozhlížím se kolem sebe. Káva. To je ono. Tu jsem zapomněl. Došla mi káva.

Zítra musím vstát o trochu dřív. Musím zpátky k Hassanovi. Potřebuji k snídani kávu.

60

Soumia

Srdce mi buší, cítím, jak mi studem rudnou tváře. Třesu se po celém těle, stud se mi propaluje až pod kůži.

Lhaní mi nikdy nešlo, ale u tohoto staříka se mi to možná podaří. Snažím se pokud možno zachovat klid, i když se mě zmocňuje panika. Dělán, jako bych nevěděla, co má na mysli. Jako by on sám nevěděl, co přesně říká. Ale to on ví moc dobře, protože pokračuje, že prý nejsem žádná Sarah, ale Soumia J., ta teroristka z taxíku. Jeho slova mě upomínají na fakt, že stále ještě jsem tím, kým jsem. Upomínají mě na fakt, že cejch, co jsem dostala, nikdy nevybledne. Jeho slova zní jednoznačněji a přesvědčivěji než cokoliv, co bych o sobě mohla říct sama. Už mě to ani nebolí, když o sobě slyším, že jsem teroristka, přestože bych byla radši, kdyby to bolelo. Protože je to ještě horší. Tenhle člověk, u nějž jsem se cítila tak silná, mě přistihl při lži.

Snažím se mu namluvit, že se mýlí. Ale on mě přeruší.

„Přestaň s tím,“ říká jako otec, který dává dceři poslední výstrahu.

Brada mi klesne téměř na hrud'. Obklopí nás teplá vůně máty. Ještě nevypil ani doušek a jak je vidět, ani to nemá v plánu. Nechtěl čaj pít. Chtěl mě jen nalákat. A to se mu povedlo.

Podpatkem odstrčím židli a vstávám. Popadnu bundu, otočím se a vyrazím směrem ke dveřím. Každým krokem zrychluju. Myslím na kouli na dveřích a na jakou stranu se vlastně má otočit. Slyším za sebou jeho hlas. Mluví nahlas. Hlasitěji než poprvé, když mi vynadal a žádal, ať vypadnu z jeho domu. Teď chce, abych zůstala. Říká, že se mám vrátit.

Že se mnou ještě neskoncoval.

Chci otevřít dveře, ale uvědomuju si, že útek nic neřeší. Kam bych se taky poděla? To, co se odehrává tady, se bude odehrávat všude. Musím to ustát. Jsem tak blízko.

Vracím se ke staříkovi a posadím se naproti němu. Dívám se na něj prázdným pohledem.

„Chci, abys to řekla,“ pronese.

„Co?“

„Chci, abys řekla, že jsi to ty. Chci, abys to potvrdila.“

„Proč? Říkáte to sám, tak to tak bude.“

„Ne. Chci, abys to řekla ty. Chci slyšet, jak to říkáš.“

„Jo, jsem to já.“

„Ne, to nestačí.“

„Tak co teda?“

„Chci, abys řekla, že seš to ty, kdo zavezl ty dva teroristy na autobusové nádraží.“

„Ale proč?“

„Ne. Ne. S tímhle začínat nebudeme. Přestaň brečet. To si nech pro sebe. Chci, abys řekla, že jsi to byla ty, kdo ty teroristy odvezl na autobusové nádraží.“

„Já... já jsem ty dva teroristy odvezla na autobusové nádraží.“

„Dobře... dobře... tak jo. Tak jo. A proč jsi tady?“

„Abych vám pomohla.“

„Jo, to víme, ale proč jsi sem přišla doopravdy?“

„Přišla jsem se, abych vám pomohla.“

„Jo, ne, proč mi pomáháš právě ty?“

„Dostala jsem nákupní seznam věcí, které jsem vám měla donést.“

„Takže tě poslal Hassan. Byl to jeho nápad.“

„Jak to myslíte?“

„Že tě úkoluje Hassan.“

„Ano, Hassan řekl, že vám mám donést nákup.“

„Dobře. Přestaň dopřec s tím brekotem! U tohohle stolu brečet nebudeš. Jak se jmenuješ?“

„Soumia.“

„Celé jméno.“

„Soumia Jelloul.“

„Kolik ti je?“

„Sedmadvacet.“

„Dobře, tak mě dobře poslouvej.“

„Ano.“

„Teď mi řekneš pravdu.“

„Ano.“

„Chci, abys byla upřímná. Proč jsi to udělala?“

„Ale co? Chci se vrátit domů. Čeká na mě bráška.“

„A já chci, abys mi odpověděla.“

„Prosím vás.“

„Přestaň s tím pláčem. Nepůjdeš nikam, dokud mi neodpovíš. Proč si ty teroristy odvezla?“

„Nechtěla jsem.“

„To není žádná odpověď.“

„Opravdu jsem to nechtěla.“

„Udělalas to. Proč jsi je odvezla, když jsi nechtěla? Přestaň si šmudlat ten rukáv. Je celý usmolený. Vezmi si kus kuchyňské role. Tam na lince. Za chvíli můžeš jít domů. Ale nejdřív od tebe požaduju odpověď. Musím to vědět. Tak řekneš mi to dopříc?“

61

Luc

Šestnáct lidí vyhodili do vzduchu. Zůstaly po nich stovky truchlících. Chci jen slyšet, jak to přesně bylo. Chci slyšet, proč už tu není moje žena. Snažím se nasadit přívětivější tón, aby přestala brečet, aby zapomněla na těch posledních pár minut a konečně se dopříc pustila do povídání.

Ptám se jí, jestli taky umí nalít čaj do sklenice z výšky. Zvláště se na mě podívá, jako bych byl senilní. Možná senilní jsem. Říkám, že mojí ženě se to vždycky líbilo, ale já že jsem to ještě nikdy neviděl. Přikývne, a tak ji požádám, aby mi to předvedla. Vzlykot ustává. Vylije sklenice do dřezu, a pak se o to pokusí. Sleduju její pohyby. Natáhne ruku, z rukávu jí vykouknou jizvy. Snažím se působit přívětivě. Jako přívětivý společník, jehož otázky beze špetky podezření zodpoví.

Vidím, jak z hubičky konvice padá do sklenice tekuté zlato. Čaj se ve sklenici pění. Stejně jako pivo. Černé čajové lístečky se ve skle točí jako sněhové vločky ve sněžných koulích s krajinkami, které se tak líbily Marii. Vidím ji, jak tu s námi sedí u stolu. S úsměvem sleduje čůrek čaje, jak bez ohledu na vzdálenost nachází své místo určení. S obdivem se dívá na Soumiu, která se s narudlýma očima a usopeným nosem snaží nevybryndat ani kapičku. Pak se podívá na mě, taky s úsměvem. Jenže to není úsměv, o který stojím. Neliší se tvarem rtů, nýbrž barvou jejich očí. Je to úsměv lítosti.

Pak se vytratí. Jako by mi ji ze srdce vyhnal palčivý osten, který cítím na hrudi. Jako bych v sobě neměl dost místa jak na ni, tak na svůj hněv. Když si vzpomenu na ono ráno, přetlačují se ve mně pocity lásky a hněvu. Když mi naposledy dala polibek na čelo. Odešla mi ze života stejně, jako do něj přišla, bez jediného varování. Zanechala mě tu s něčím, s čím si nevím rady. S pocity. Se strachem, když je to zapotřebí. Se zlobou, když je to zapotřebí. S pocitem štěstí. Život ode mě očekává něco, co nemůžu dát. Mé okolí ode mě očekává něco, co dát musím. Albert.

Byla mým kompasem. Teď se s těmi ztracenými pocity, které se nedají potlačit, musím popasovat sám. Soumia mezitím naplnila obě sklenice. S úsměvem na rtech se dívám do blba. Uchopím sklenici a se srkotem se napiju, jako to předtím dělala ona. „Takhle to děláte, ne, srkáte?“

Soumia přitaká a opatrně se usměje. Mám ji zpátky, kde jí chci mít. Znovu usrknu. Čaj mi spálí špičku jazyka, ale já neustávám. Je děsně přeslazený, ale překvapivě lahodný. Jejich čaj je proti těm našim čajovým pytlíkům úplně nebe a dudy. I ona si lokne. Slyším, jak zhluboka dýchá. Nechám ji, vyčkávám. Celá léta jsem čekal, až se tvář v tvář postavím člověku, který nás připravil o Marii. Klidně si počkám ještě o minutu déle. Dívá se na mou prázdnou sklenici. O nic ji nežádám, ale ona mi znovu dolije. Jako hypnotizovaná sleduje, jak čaj padá do sklenice. A pak mi konečně začne odpovídat na mou otázku.

62

Soumia

„Domluvili jsme se na šestou, stejně jako každý pátek večer. Do pěti jsem měla školu, a pak jsem nasedla do tramvaje. On vždycky přijel tou svou krásnou modrou audinou. Každý týden mi nabízel, že mě vyzvedne, ale já jsem to odmítala. Měla jsem radši, když ve mně narůstalo napětí, chtěla jsem mít náskok, než se zase dostanu do jeho blízkosti.

Tramvají jsem jezdila ráda, dívala jsem se na lidi a přemítala, kam asi všichni směřují. On si v autě pouštěl otřesnou hudbu, to taky hrálo roli.

Než jsem vystoupila z tramvaje, ještě jsem se rychle nastříkala parfémem. Chtěla jsem, aby s ním ta vůně zůstala. Aby na mě nezapomněl.

Zašli jsme do parku naproti kinu. Vysoké stromy nám tam poskytovaly soukromí, po kterém jsme toužili. Ještě teď na té pěšince slyším naše první kroky. Povídal mi, jaký měl den, já mu povídala o tom svém. Vždycky jsme se vydali stejným směrem, po křivolaké cestičce směrem k jezírku. Dívali jsme se, jak se na hladině pohybují kačeny. Sedávali jsme na naší lavičce, kterou bylo vidět jen z té cestičky. Tam jsme se pak vykašlali na povídání a přenechali rtům a jazykům, po čem tolik toužily.

Když se člověk líbá, čas letí. On nespěchal. Nikdy. Ovládal se víc než já. Sám určoval, kdy jsme zašli příliš daleko, když náš dech v tom žáru nabyl přílišné hlasitosti a já jsem zapomněla, že ta naše lavička není až tak neviditelná, jak bychom si bývali přáli. Potom jsme vždycky zašli do Quicku. Na fish burger. Bylo to jednoduché, rychlé a dobře to chutnalo. Měli tam i nějakou vegetariánskou nabídku, ale kdo by chodil do Quicku na bezmasé jídlo. Většinou jsme vysedávali venku, kde si mohl zapálit. Nikdy jsem nepochopila, proč si kazil chuť hamburgeru hnusnou příchutí nikotinu.

Říkala jsem mu, že si má vzít příklad ze mě, a taky přestat. Odpovídal, že to udělá, až začneme pomýšlet na děti. Ani mléčný koktejl mi nedokázal zchladit zrudlé tváře. Naše rodina. Prcek u stolu. Při takovém pomýšlení jsem byla ta nejšťastnější ženská na světě. Byla jsem na to zralá a on mi tak připadal taky.
